

Valtuustoaloite / Kokkola -lisän mahdollinen jatko on toteutettava strategisesti ja vastuullisesti

Kaupunginvaltuusto 09.12.2024 § 128
17/00.01.06/2024

Valtuuston puheenjohtaja Isotalus esitti seuraavan valtuustoaloitteen:

"Keskustelua Kokkola -lisän jatkosta on käyty vilkkaana mediassa ja sosiaalisessa mediassa vuoden 2025 kaupungin talousarvion päättämisen jälkeen. Valtuustolle on jätetty 9.12.2024 kuntalaisaloite, jossa kokkolalaiset pienten lasten perheet vetoavat kuntalisän jatkon puolesta. Kuntalisä on arvovalinta, jolla on mahdollista osaltaan tukea perheiden valintaa hoitaa pieniä lapsia kotona pidempään.

Me aloitteen allekirjoittaneet kannatamme jokaisen perheen mahdollisuutta tehdä itselleen sopivia valintoja lasten hoitoon ja arjen sujuvuuteen liittyen. Kaupungin tulee mahdollistaa ja tukea perheiden oman näköistä arkea ja tähän voi kuulua kuntalisän maksaminen.

Kokkola -lisän jatkosta voidaan päättää valtuustotasolla asian tullessa vireille esimerkiksi kuntalaisaloitteen käsittelyssä, siitä voidaan tehdä strateginen päätös, kun uusi valtuustokausi alkaa kesällä 2025 tai siitä voidaan päättää talousarvion 2026 yhteydessä. Keskeinen asia on se, että kaupungin rahoituspohja on riittävällä tasolla niin, että lasten ja perheiden lakisääteiset palvelut eivät vaarannu.

Esitämme, että Kokkola -lisän mahdollisessa jatkossa otetaan huomioon seuraavat asiat:

1) Kokkola -lisä on budjetoitava niin, että sen toteuma ei vaikuta varhaiskasvatuspalveluiden budjettiin. Suoraa yhteyttä varhaiskasvatuspalveluiden tarpeen ja kustannusten sekä kuntalisän välillä ei tutkimusten ja kaupungin selvityksen mukaan ole. Tästä syystä Kokkola -lisä voitaisiin budjetoida esimerkiksi kaupunginhallituksen alaisuuteen, kuten kulttuurin ja maaseututoimen tuet. Tilannetta, jossa kuntalisä leikkaa suoraan varhaiskasvatuksen budjettia, ei enää saa päästä syntymään.

2) Kuntaliiton tutkimuksen mukaan kuntalisän maksaminen voi vaikuttaa siten, että lapsi aloittaa varhaiskasvatuksessa hieman myöhemmin. Kuntalisä voi siis viivästyttää varhaiskasvatuksen aloittamisajankohtaa esimerkiksi parilla kuukaudella. Pienimmille lapsille myös varhaiskasvatuksen hyödyt ovat kyseenalaisia; ryhmätaitoja tai ryhmässä leikkimisen taitoja ei vielä ole ja hoidon järjestämisen kannalta henkilöstömitoitus on suurin. Tästä syystä on perusteltua kohdistaa kuntalisä alle 1,5-vuotiaisiin tai alle 2-vuotiaisiin lapsiin.

3) Mikäli vuonna 2025 aloittava valtuusto tekee strategiassaan päätöksen sitoutua Kokkola -lisään, on tämän strategisen valinnan näyttävä myös talousarvion virkavalmistelussa. Tilanne, jossa valtuuston on enemmistö päätöksellä sitoutunut kuntalisään, mutta virkavalmistelu vuosittain esittää päätöksen purkamista, ei vastaa yhteisen strategian pelisääntöjä. On myös kestäväntöntä, että valtuusto joutuu omassa käsittelyssään keksimään tapoja kattaa strategiassa jo päätetty kulu.

4) Kaupungin on tulevassa strategiassa mietittävä perhepolitiikkaa laajempaan kokonaisuuteen. Kaupungin on turvattava ennen kaikkea lakisääteiset velvoitteensa, mutta myös otettava strategian painopisteeksi laajasti käsitettynä perheystävällisyys sekä erilaisten perheiden tukeminen ja huomioiminen palveluiden järjestämisessä. Kokkolassa, kuten muuallakin Suomessa, ikäluokkien koko pienenee. Kaupungin tulee omalla toiminnallaan tukea ja mahdollistaa sitä, että kokkolalaiset perheet voivat toteuttaa toivotun lapsiluvun ja että arjen palvelut tukevat erilaisia perheitä. Kaikki kokkolalaiset ovat tärkeitä, mutta pienimmät kaupunkilaisemme ansaitsevat erityistä suojelua ja huomiota.“

Oheisaineisto

Allekirjoitettu valtuustoaloite

Päätös

Kaupunginvaltuusto päätti merkitä aloitteen pöytäkirjaansa ja saattaa sen kaupunginhallituksen käsittelyyn.